

Актуальні питання правового статусу добровільних воєнізованих формувань (батальйонів)

Сергєв І.С., професор кафедри загальноправових дисциплін ННІПІ НАВС, кандидат юридичних наук, доцент
Воробей В.М., студент ННІПІ НАВС

В даний час з огляду на втрату довіри до офіційних силових структур виникли нові воєнізовані формування, які комплектувалися патріотами і добровольцями, готовими відстоювати національні інтереси України зі зброєю в руках. Зараз до них можна віднести Національну гвардію і добровольчі територіальні батальйони.

Національна гвардія відрізняється від регулярної армії тим, що в ній служать добровольці, у яких мотивація вище, ніж у призовників. В умовах відсутності довіри до силових структур рішення про створення Нацгвардії правильне. Що ж до добровольчих батальйонів, їх правовий статус залишається невизначеним.[2]

Формування добровольчих військових формувань почалося практично стихійно. Більше 30 спецпідрозділів МВС особливого призначення у тому числі по областях: у Вінницькій - батальйон «Вінниця»; Волинській - рота «Світязь»; Дніпропетровській - батальйон «Дніпро-1», батальйон «Артемівськ», батальйон «Січеслав», батальйон «Шахтарськ» та інші. [1]

Потрібно сказати, що паралельно з добровольчими батальйонами зростає кількість військових формувань, які створюють політики і бізнесмени, фактично приватні армії. «Рух опору»- Ю.Тимошенко, батальйон «Україна»- О.Ляшко, батальйон «Дніпро»- І.Коломойський, своє озброєне формування створив «Метінвест» (Р. Ахметов і В. Новінський).

Поява озброєних формувань неминує створює напруженість між громадянами і владою. По суті, добровольчі батальйони діють в інтересах громадян, а не влади і можуть представляти для неї загрозу – це по-перше, а по-друге, поки ці збройні військові формування не будуть у повній мірі підкорятися владі, неможливо ні гарантувати перемир'я, ні повного обміну полоненими тощо.

Аби уникнути таких проблем необхідно прийняти нові нормативно-правові акти, спрямовані на вирішення вказаних проблем. З такими вимогами 29 серпня 2014 року звернулися представники Громадської ради «Громадський штаб Національної Гвардії України» (ГШ НГУ) до президента України Петра Порошенка з проханням «розглянути загальні питання щодо легалізації добровільних батальйонів на офіційному рівні, визнання воїнів добровільних батальйонів учасниками антитерористичної операції, вирішення питання загальних пільг, компенсацій та соціального забезпечення цієї категорії громадян і членів їх сімей». Легалізація бійців усіх добровільних батальйонів дозволить забезпечити їх соціальний захист, тому що «добровільні батальйони досі залишаються практично на рівні напівлегального збройного формування».

Ще однією проблемою є те, що бійці батальйонів та їхні родини знаходяться під загрозою переслідування з боку терористів. Такі ж ризики

несуть і волонтери, що допомагають їм, а отже тільки держава повністю зможе їх захистити як сьогодні так і на майбутнє.[3]

Для того, аби уникнути вище перелічених проблем є нагальна потреба у прийнятті Закону України «Про Народне ополчення «Резервістська армія України», що наразі є законопроектом від від 15.04.14 року, де зазначено, що народне ополчення є частиною Збройних Сил України. Його засновником від імені народу виступає Президент України. В даному законопроекті визначено статус ополченців, взаємодія структурних елементів системи Народного ополчення, забезпечення народного ополчення, обов'язки, гарантії, пільги та компенсації ополченням, пенсійне забезпечення, одноразова грошова допомога, відповідальність на рівні з армією.

Не можна не погодитися з авторами цього законопроекту адже всі розуміють, що ніякі окремі воєнізовані формування самі по собі не зможуть досягти перемоги у війні з професійною армією без створення єдиної Народної Армії України, де не буде « синів та пасинків» серед вояків, що захищають незалежність держави.

Список використаних джерел:

1. В Україні створено 30 спецпідрозділів особливого призначення – Арсен Аваков [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/publish/article/1079861>

2. Формирование гражданских силовых структур [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gocman.com/articles/dobrovolcheskie-bataloni-osnova-grazhdanskih-silovih-struktur-73.html>

3. Добровольческие батальоны: основа гражданских силовых структур [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gocman.com/articles/dobrovolcheskie-bataloni-osnova-grazhdanskih-silovih-struktur-73.html>

4. Черкес М.Ю. Міжнародне право: Підручник.-5-те вид., випр. і доп. – К.:Знання,206.-397с.

5. Військове законодавство України та право. Київ-1994.

Окремі аспекти взаємодії держави та громадянського суспільства на сучасному етапі

Галай В.О., доцент кафедри загально правових дисциплін ННІПП НАВС, кандидат юридичних наук

Фурманович С.О., студент магістратури ННІПП НАВС

Громадянське суспільство та держава перебувають у тісному взаємозв'язку, завдяки якому суспільство загалом та кожна людина як індивід набувають своєї значимості та отримують можливість реалізації власних прав та свобод і захисту інтересів.

Питання гармонізації стосунків між суспільством і державою вирішувалися ще у працях К. Аллена, А. Арато, Ф. Броделя, Р. Броуна, Ю. Габермаса, Жака Ле Гофа, М. Маркуса, К. Поппера та ін. У сучасному українському праві зв'язок громадянського суспільства з державою вивчали Ю. Бальцій, М. Бойчук, А. Брегеда, А. Колодій, В. Тацій, Ю. Шемшученко, Г. Щедрова та ін.

Держава є результатом функціонування суспільства, яке на сучасному етапі не може існувати без держави, її регулюючого впливу на суспільні відносини. В політико-правовій практиці будь-якої країни одним із